anthropology", I/2007/ nr. 1-) funcţionând în aria de atitudine şi expresie proprie scrisului istoric din Republica Moldova, îi validează capacităţile multiple creatoare şi disponibilitatea spre aprofundarea şi exersarea unui discurs istoric aparent „corect politic".

Stelian Mândruţ

„Anuar 2010", Zrenianin, Edit. Institutului de Cultură al Românilor din Voivodona, 2011, 297 p.

Potrivit mărturisirii lui Costa Roşu, redactorul responsabil al acestui periodic editat de Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina, volumul pe care îl supunem acum atenţiei se deosebeşte de primul („Anuar 2009") prin conţinutul său, care se adresează tuturor celor interesaţi de trecutul istoric şi cultural al românilor din Voivodina. Dacă în primul volum al „Anuarului" atenţia a fost îndreptată, îndeosebi, spre aspecte organizatorice concretizate în proiectele Institutului, iniţiate pe parcursul anului respectiv (2009) şi în evenimentele organizate de instituţii şi asociaţii româneşti din Voivodina, în acest număr se constată o aplecare spre aprofundarea ştiinţifică, prin înregistrarea unor contribuţii datorate unor cunoscuţi istorici şi etnografi din Serbia, România şi Croaţia.

Istoria locală ocupă un loc privilegiat în cuprinsul acestui număr, acoperind toate epocile istorice, din antichitate până la epoca contemporană, prin studiile semnate de Irina Baloş, Costin Feneşan, Cristina Feneşan, Valeriu Leu, Mircea Măran, Nicolae Bocşan, Ion Cârja, Stelian Mândruţ şi Claudiu Călin, care relevă importanţa „strategică" a Banatului într-un anumit context politic dat. Nu sunt neglijate nici aspectele culturale din trecutul zonei, prin materialele datorate lui Costa Roşu şi Niţă Frăţilă, care îmbogăţesc cunoaşterea şi înţelegerea acesteia, scopul declarat al acestui volum/număr fiind, între altele, şi acela de a „aduce mai multă lumină perioadelor puţin cunoscute din trecutul nostru, respectiv ale imaginii deja formate de această lume despre noi" (p. 5).

Parcurgând paginile acestei publicaţii, care se încheie cu informaţii despre activitatea Fundaţiei Române de Etnografie şi Folclor în cei 15 ani de existenţă (Igor Ungur) şi rubrica de recenzii (p. 258-290), constatăm că ea reuşeşte nu numai să-şi atingă obiectivul declarat, ci şi să se impună prin ţinută ştiinţifică.

Lidia Gross

„Revista română de istorie a presei", Vol. IV, 2010, nr. 2; Vol. V, 2011, nr.1. Asociaţia română de istorie a presei. Cluj-Napoca, 212, 212 p.

Recunoscută îndeosebi pe parcursul secolului XX şi într-o modalitate gradat extinsă spaţial şi temporal din motive determinate de multitudinea de factori direcţi şi adiacenţi (admiraţie/respect; frică/teamă; onoare/repulsie etc.) implicaţi în consolidarea menirii informativ-influenţativ-comunicative dpv. etic-moral, cultural-civilizatoric deţinute în societate trecută şi actuală, indiferent de extreme geografice/istorice, naţionale/politice, lingvistice/confesionale, cea „de-a patra putere" în stat/e a însemnat şi continuă să valideze (ne) cuvenita oglindă (f)utilă în percepţia auto-reprezentării (de)formate a existenţei şi acţiunii fiinţei înzestrată cu raţiune şi nu numai!

Apariţia şi evoluţia organismelor de presă, sub variate titulaturi şi calibre programatico-tematice, fenomen reclamat de progresul uman şi necesitatea adecvatei reflectări (în) scris/e întru augmentarea ori demolarea valorii informaţiei contributive sau distructive într-o alternanţă vizualizată dihotomic, a generat implicit/explicit, în spaţiu şi timp, cerinţe privind organizarea şi orientarea trudei cotidiene spre acumularea de înmulţite valenţe (re)cognoscibile în plan cantitativ şi calitativ. Noţiunile exersate şi exploatate privitor la multitudine şi eficacitate au condus treptat la aflarea funcţionalităţii şi intensificarea sau contracararea concurenţei prin diverse asociaţii/societăţi de profil, care îşi afirmau şi disputau primordialitatea prin impunerea unor diverse grile de comună ori separată publică difuzare, sub formă de conferinţe/congrese/reuniuni şi instrumentarul respectiv de (in) formativă vehiculare.

Lecturând cele două editoriale cu un rost şi sens bine gândit în economia structurală a publicaţiei discutate în continuare, ne dăm perfect de bine seama că „reconstrucţia tradiţiei" (cf. Aurelia Lăpuşan), ca legitim proces consonant cu existenţa trecută şi actuală a presei autohtone, a generat reunirea unor competente/competitive energii pe traseul dezbaterii iniţiate şi manifestate îndeosebi în cursul deceniului prim al mileniului actual, sub adecvata formă managerială sorgimentată atât de apelul, deopotrivă nostalgic, faţă de notabilul trecut, cât şi de ipoteticul corolar în raport cu optimismul şi beneficitatea prezentului, statuat de distorsionatul flux cantitativ – în comparaţie cu alte intervale cronologice/tematice – semnificat de cifra tipăriturilor seriale, estimată la peste 15.000 de titluri în ultimii 20 de ani (Cf. Marian Petcu).

Presa a însemnat şi continuă să ilustreze destine umane, dezvoltate firesc în forma şi fondul profesioniştilor denumiţi gazetari/jurnalişti/publicişti/ziarişti etc., constituind generaţii aparte de elitişti ai scrisului cotidian/săptămânal/lunar/semestrial/trimestrial/bianual/anual etc., profesat în mediul urban/rural, de specialişti sau amatori, aleatoriu ori constant, denotând caracteristici/ specificităţi/norme de conduită deontologică/etico-morală identice ori contrare, de ţinută elevată sau de condiţie îndoielnică, în varianta degradantă a „foilor" de uzată/uzuală informare.

Demersul congenerilor iniţiatori ai periodicului oportun fondat în 2007, prin stabilirea unor criterii sever aplicate (vezi „normele" stipulate pe verso-ul ultimei coperte!) şi operaţionalizarea vizualizată conceptual şi metodologic, prin gradul adecvat de rigoare şi tehnicism stabilit în peisajul autohton al presei scrise, persistă notabil într-o structură logic meditată şi inserând contribuţii de valoare documentară şi interpretativă, diseminate structural în următoarele rubricaturi: Editorial (Marian Petcu, 2010/nr. 2; Aurelia Lăpuşan, 2011/nr. 1); Conferinţele ARIP (al treilea congres, Piteşti, aprilie 2010); Studii şi eseuri (diferenţiate tematic şi cronologic, acoperind spaţiul intrinsec autohton, plus Occidentul şi Australia, între 1879-2008, cu semnatari distinşi intelectuali: Cseke Péter, Maria Danilov, Silvia Grossu, Marian Petcu, Mircea Popa, Ilie Rad, Tatiana Slama-Cazacu etc.); Mărturia unei generaţii (interviu inedit realizat de prof. Ilie Rad cu ÎPS Bartolomeu Anania, aprilie 1994); Dialoguri esenţiale (interviu cu general de brigadă, Constantin Antip, în toamna lui 2005); Ancheta revistei (despre un actual şi incitant subiect „Volumele coordonate/editate, prilej de impostură intelectuală", răspund: Liviu Antonesei, Anamaria Beligan, Ştefan Borbély, Mihai Coman, Paul Schweiger, 2010-2011); Recenzii (exclusiv despre lucrări monografice abordând fenomenul în trecut şi prezent, în ţară şi diaspora, 2002-2011); Cărţile colegilor noştri (recent apărute, 2010-2011, citaţi fiind Victor Ciupină, Aurelia Lăpuşan, Gabriela Rusu-Păsarin, Marius Sala); Miscellanea (aniversări/omagieri/necroloage: Cseke Péter, Nestor Ignat, poetul „Jean" Pop, Ion Spac, decanul de vârstă al tagmei bibliotecarilor basarabeni!, Teodor Tanco; Constantin Antip, Î. P. S. Bartolomeu Anania, Adrian Păunescu, Titus Dumitru Popa); Din viaţa asociaţiei (relatări despre conferinţe, congrese, dezbateri, colecţii muzeale de presă, diplome de onoare, călătorii de studii, premiul naţional pentru jurnalism „Nicolae Sever Cărpinişan" – primul jurnalist român licenţiat la Sorbona, în anul 1927); Arhiva de aur (incluzând mărturii epistolare restitutive, respectiv un segment de corespondenţă purtat de Ilie Rad(u)-Nandra cu acad. Iorgu Iordan, între anii 1981-1983).

Efortul constructiv iniţial, realizat de tandemul universitarilor Marian Petcu (Bucureşti) şi Ilie Rad (Cluj-Napoca), ambii reprezentând facultăţile de profil jurnalistic, dublat de stăruinţa coordonatoare a colegiului redacţional format din nume importante ale cercetării fenomenului de presă în trecutul şi prezentul spaţiului şi timpului românesc (Alba Iulia, Chişinău, Cluj-Napoca, Constanţa, Craiova, Tennesse/USA, Timişoara, Viena) şi augmentat de contribuţiile pertinente ale autorilor însumând o extinsă scală valorică profesională (cercetători, profesori şi universitari), converg spre sublinierea unui consistent demers ştiinţific şi reprezentativ aport în revuistuica autohtonă de profil, prezumtivă concurentă, din punct de vedere grafic şi tematic, cu similare exerciţii, de veritabilă „admiraţie" spirituală, dezvăluite într-un extins areal intelectual european.

Stelian Mândruţ